

ДЕНЬ СКОРБОТИ. ЗАСТЕРЕЖЕННЯ НА МАЙБУТНЄ

22 червня 1941 року, 65 років тому фашистська Німеччина напала на СРСР. 22 червня ми відзначаємо як День скорботи і вшанування пам'яті жертв війни в Україні. Війна, яка закінчилася повним розгромом фашизму, провела криваву борозну практично через кожну радянську сім'ю. Тобто, і через українську теж.

ПОЧЕРК ФАШИСТСЬКИХ КАТИВ

50 гатто, 180 концитворів, 250 місць масового знищення — це «почерк» гітлерівських катів на нашій українській землі.

В таборах військовополонених в Україні загинуло 1 млн. 366 солдат. Було зруйновано 16 тисяч колгоспів. Одних євреїв в Україні гітлерівці знищили 1,4 млн. За час окупації на Рівненщині фашисти замучили, розстріляли, посилили 100 996 військовополонених. На кожній роботі в Німеччину було вивезено 22 272 громадяни нашого краю. Тільки на околиці Рівного, в урочищі Сосенки, було роз-

ров довжиною метрів 100. Через ров перекинуті бревна. На бревнах, вистроєвшись в затишок, стоїть чоловік 10-20. Длинною очереді з автомата — і люди як скошенні колосся, падають в яму.

Неподалеку от рава було ще декілька могил і ям. Нас розкидали на декількох групах — кожну откружало декілька поліцейських, фашистів или изменников Родины — работников української націоналістической полици. Всех заставляли раздеваться донага, подходит к яме — мужчины и женщины отдельно. Каждый практиковал свой способ, одних выстраивали вдоль ямы и фашист пооче-

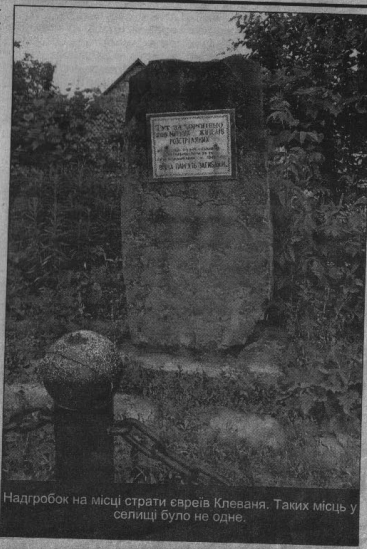
подходил к столу, выливал рюмку воды, закусывал бутербродом с колбасой и снова продолжал свою гнусную «работу».

Масові розстріли громадян у Рівному відбулися також на вулиці Білій. Очевидець цих розстрілів Якія Карпук дав наступні свідчення: «В день фашисти расстреливали несколько тысяч человек. Среди них были украинцы, русские, поляки, евреи — люди разных профессий. Часто среди них были женщины, а также дети — в том числе и грудные. Помню случай, из будки, в которой все раздевались, вышла голая женщина. На руках у нее был грудной ребенок, за руку она

нашому краї, можна навести багато. Але все-таки згадаємо це, що четвертого липня, через дванадцять днів після початку війни, після ретельного обшуку будинків селища, фашисти зізнали на базарну площу майже двісті мешканців Клеваня єврейської національності. Було виставлено оточення із автоматників, іншим жителями наказали знаходитися у домішках. Почулися черги кулеметів, через декілька хвилин все роз починилося. Так починався «новий порядок» на окупованій території нашого краю.

Але щоб бути до кінця об'єктивними не можна замовчувати і те, що певна частина жителів Клеванщини, які відверто розчарувалися у владі перших козаків (так в народі пізніше стали називати радянську владу, яка встановилася 17 вересня 1939 року після вступу Червоної армії в Західну Україну) втіали німецькі війська як визволителів від більшовизму. Вітали з хлібом-сіллю.

ДЕЯКІ ЦИФРИ І ФАКТИ ПРО МИНУЛУ ВІЙНУ

Надгробок на місці страти євреїв Клеваня. Таких місць у селищі було не одне.

стріляно 17,5 тисяч мешканців міста, ася вина яких була лише в тому, що вони народилися євреями. Свідок Новаковська, який чудом вдалося врятуватися від розстрілу в грудні 1944 року, при розслідуванні злочинів фашистських катів, свідчила в Рівненській обласній прокуратурі: «Підходя к Сосенкам, мы поняли, что пришли на смерть. Мои глаза представились кошмарная картина, от которой даже теперь, когда угроза смерти давно миновала, кровь стынет в жилах.

редно стрелял каждому в затылок, других ставили перед ямой на колени, третьих заставляли бежать к яме и когда человек приближался к яме в него стреляли и т.д. Маленьких детей бросали живьем в ямы — других подбрасывали вверх и стреляли налету. Все это сопровождалось предсмертными стонами и криками умирающих и хохотом палачей. Если кто-нибудь из обреченных пытался бежать, его пристреливали. Поработав таким образом час-два, гитлеровец

вела второго ребенка — маленькую девочку. За ней шло двое детей постарше — 10-12 лет. Когда они подошли к яме, один из детей стал кричать: «Тату, рятуй!» — гитлеровец толкнул его прикладом в яму и застрелил. Всех остальных фашисты положили на дно ямы и расстреляли. Когда яма была забита трупами до самого верха, следующая партия обреченных засыпала их землей, а потом пожилась в следуюшю яму».

Подібних свідчень, стосовно злочинів німецько-фашистських загарбників в

були у липні вичищувачі були озброєні гарматами. У нас, в основному, кулеметами, причому, звичайного «рущичного» калібру. Тому кількана перевага в літаках Червоної армії повністю нівелювалася кращими бойовими показниками німецької. Дальність і висота польоту бомбардувальників Люфт-ваффє була на декілька порядків вища ніж у бомбардувальників РПСР.

На 1 липня 1943 року чисельність радянських збройних сил становила вже 11 млн. 449 тисяч 409 чоловік. На фронті в цей час було 8 млн. 63 тисячі, 702 людини. У госпіталь лежало понад 800 тисяч людей. Найбільших втрат Червона армія зазнала на початку війни у літній кампанії 1941 року, коли за добу приблизно виходило із строю 24 тисячі людей, і в 1943 році літньо-осінньої кампанії, коли щодобові втрати становили 27 тисяч людей. Щомісяця на фронт для поповнення відправляли 800 тисяч чоловік.

Беззаперечно, що на початку війни, німецька авіація переважала радянську. Головним чином — озброє-

ннми і літаці вичищувачі були озброєні гарматами. У нас, в основному, кулеметами, причому, звичайного «рущичного» калібру. Тому кількана перевага в літаках Червоної армії повністю нівелювалася кращими бойовими показниками німецької. Дальність і висота польоту бомбардувальників Люфт-ваффє була на декілька порядків вища ніж у бомбардувальників РПСР.

На початку війни наші танкові з'єднання, без прикриття авіації, вели важкі бої в районі Дубно. У танкістів майже повністю була відсутня взаємодія з піхотою і артилерією. Катастрофічно не вистачало пального. Битва була програна.

Дю грудня 1941 року від частин і з'єднань першого ешелону, що прийняли на себе удар 22 червня, залишилися до восьми відсотків особового складу. По-суті, з агресором воювала вже нова по складу армія. По кількісним показникам нашої армії на 22 червня 1941 року не було рівних у світі. Тільки по танках і літаках ми переважали збройні сили Німеччини і її союзників (Японії, Італії, Румунії, Угорщини, Фінляндії) разом взятих у два рази по артилерії. Але при такій силі військової техніки, не вистачало засобів її обслуговування і ремонту: автомобілів для доставки пального, боєприпасів, запасних частин, механічної тяги (тракторів), радіозасобів, інженерних озброєнь.

На 22 червня 1941 року в Радянському Союзі проживало понад 200 мільйонів жителів, а на початок 1946 року з них залишилося живих 167 млн. Як бачите, надзвичайно сумна статистика.